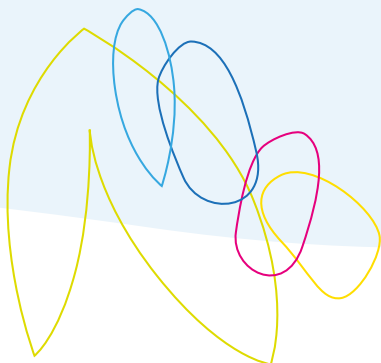

INFORMATIE VOOR PROFESSIONALS

Update mei 2025

Perinatale zorg: ondersteunings- en begeleidingsaanbod in het Brussels Gewest

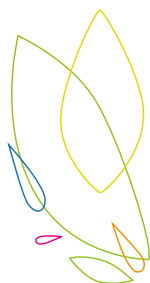

De Focus is gericht op professionals uit de Brusselse welzijns- en gezondheidssector.

De zwangerschap en de geboorte zijn essentiële momenten in iemands leven, maar kunnen ook gepaard gaan met heel wat moeilijkheden en obstakels: onvoldoende informatie over de beschikbare diensten, problemen met de betaalbaarheid van pre- en postnatale zorg, beperkte communicatie en coördinatie tussen ziekenhuis- en ambulante zorgverleners, nauwelijks bekende perinatale hulp en regelingen enz. Heel wat inwoners kampen met die uitdagingen en personen in kwetsbare situaties worden wellicht het hardst getroffen. Overheidsbeleid dat het pre- en postnatale zorgtraject en de kennis van zorgverleners over de beschikbare mogelijkheden verbetert, helpt ongelijkheid tegen te gaan.

Deze Focus is bedoeld om professionals uit de welzijns- en gezondheidssector objectieve, beknopte informatie te geven over de beschikbare ondersteuning en begeleiding voor zwangere vrouwen (met ziekteverzekering¹), hun kinderen (tot het einde van de vroege kinderjaren) en hun gezin, in het Brussels Gewest.

¹ Er wordt momenteel gewerkt aan een specifiek Focus over de toegang tot zorg voor personen die geen recht hebben op de verplichte ziekteverzekering (burgers van de EU, mensen die internationale bescherming of asiel aanvragen, personen zonder wettig verblijf, enz.). Dit document zal in de loop van 2025 beschikbaar zijn. Zie: www.brusano.brussels/publicaties/

De instanties voorgesteld in deze Focus, staan vermeld op het einde van het document. Er wordt momenteel gewerkt aan een repertorium.

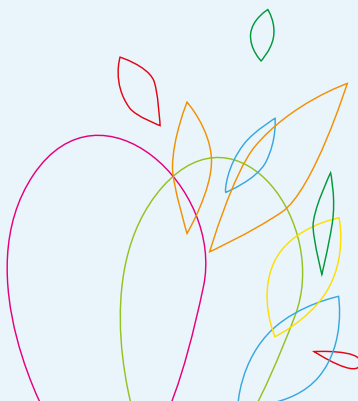
Je vindt ook informatie over de financiële toegankelijkheid van de gezondheidszorg in de speciale Focus [hierover](#).

Merk je fouten of ontbrekende informatie op? Laat het ons weten via het e-mailadres info@brusano.brussels. De Focus wordt regelmatig bijgewerkt om rekening te houden met de evolutie in de sector en de feedback van de lezers.

Ben je als welzijns- en gezondheidsprofessional op zoek naar praktische informatie over het hulp- en zorgaanbod in Brussel of hulp bij doorverwijzing? De Helpdesk is elke werkdag van 9 tot 17 uur bereikbaar om je vragen te beantwoorden en/of je door te verwijzen naar bestaande oplossingen. (zie p.42)

INHOUDSOPGAVE

1. EEN GROOT AANTAL SPELERS	<i>p 6</i>
2. DIENSTEN VOOR PERINATALE ONDERSTEUNING EN BEGELEIDING	<i>p 7</i>
HET PROGRAMMA VOOR DE EERSTE 1000 DAGEN	<i>p 7</i>
PRENATALE PERIODE	<i>p 10</i>
Zorgverstrekkers	<i>p 10</i>
Instellingen waar deze dienstverleners actief zijn	<i>p 12</i>
ONE en Kind en Gezin	<i>p 15</i>
Perinatale ondersteuningsdiensten	<i>p 17</i>
BEVALLING	<i>p 19</i>
Thuisbevalling	<i>p 19</i>
Bevalling in een geboortehuis	<i>p 20</i>
Bevalling in een geboortelodge	<i>p 21</i>
Bevalling in een kraamafdeling	<i>p 22</i>
POSTNATALE PERIODE EN PERIODE VAN HET JONGE KIND, TOT EN MET TWEE JAAR	<i>p 23</i>
Medische en paramedische dienstverleners	<i>p 23</i>
Instellingen waar deze dienstverleners actief zijn	<i>p 25</i>
Schakel tussen de verschillende perioden: ONE en Kind en Gezin	<i>p 26</i>
Perinatale ondersteuningsdiensten	<i>p 28</i>
Instanties voor postnatale ondersteuning	<i>p 28</i>
Kinderopvang	<i>p 29</i>
3. ZORG EN DIENSTEN TIJDENS DE VOLLEDIGE PERINATALE PERIODE	<i>p 31</i>
SPELERS EN ORGANISATIES	<i>p 31</i>
Geestelijke gezondheidszorg	
Verenigingen	
Donaties, uitleenmogelijkheden en materiaal	
MEER INFORMATIE	<i>p 32</i>
eGezondheid: uitwisselen en delen van gezondheidsgegevens in Brussel	
Informatiehulpmiddel: Born in Brussels	
Perinatale gezondheidskennis	
Tools voor screening of doorverwijzing in specifieke situaties	
Expertisecentrum Kraamzorg Volle Maan	<i>p 33</i>
4. ENKELE BRONNEN VOOR SPECIFIEKE SITUATIES	<i>p 34</i>
GEESTELIJKE GEZONDHEID EN PSYCHIATRIE	
VERSLAVINGEN EN MIDDELENAFHANKELIJKHEID	
PERINATAAL ROUWPROCES	
5. DETAILS VAN DE IN DE FOCUS GENOEMDE HULPBRONNEN	<i>p 35</i>

1.

EEN GROOT AANTAL SPELERS

De perinatale periode is een periode in het leven waarbij tal van spelers betrokken zijn die allemaal een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van toekomstige ouders en hun baby. Naast algemene zorg- en welzijnsprofessionals zijn er ook heel wat specialisten. Sommigen focussen daarbij meer op begeleiding en anderen op gerichte zorg op een bepaald moment (zoals kinderartsen).

Ook gemeenschapsorganisaties en verenigingen spelen een belangrijke rol om ruimtes te creëren waar gezinnen informatie en steun krijgen en ervaringen kunnen uitwisselen. **Die synergie tussen de verschillende spelers moet een uitgebreide en geïntegreerde zorg mogelijk maken met een menselijk gelaat.**

Bepaalde heel belangrijke spelers worden vermeld omdat ze actief zijn gedurende het volledige perinatale ondersteuningsproces. Deze diversiteit toont aan hoe essentieel een efficiënte samenwerking en coördinatie is om in de praktijk een complete en geïntegreerde zorg te garanderen.

Zwangere vrouwen hebben keuze uit bijzonder veel professionals die pre- en postnatale zorg kunnen bieden. Het is de samenwerking en coördinatie tussen die spelers die een adequate zorgverstrekking garandeert. Hieronder vindt je meer informatie over de bijdrage die elk van hen levert.

Voor elke fase van het perinatale traject worden de diensten, toegangsmogelijkheden en locaties van deze professionals beschreven. In deze Focus **hanteren we daarbij een tijdlijn voor zorg en begeleiding voor zwangere vrouwen, hun baby en hun gezin gedurende de eerste 1000 dagen.**

Huisarts

Als essentiële schakel in de keten van ambulante en lokale zorg spelen

huisartsen een belangrijke rol voor zowel de pre- als postnatale zorg. Ze bouwen een vertrouwensrelatie op met hun patiënten en werken samen met andere zorgprofessionals (kinesitherapeuten, verloskundigen, verpleegkundigen, psychologen enz.) en met de ziekenhuizen, het ONE, Kind en Gezin enz.

Verloskundige

Verloskundigen zijn zorgprofessionals die ondersteuning bieden tijdens de preconceptie, de zwangerschap, de bevalling, de kraamperiode en de vroege kindertijd.

Gynaecoloog

Deze artsen gespecialiseerd in de vrouwelijke voortplantingsorganen focussen op gynaecologische aandoeningen, de zwangerschap, anticonceptie en de menopauze.

De gynaecoloog-verloskundige richt zich uitsluitend op zwangerschappen en bevallingen.

Kinderarts

Gespecialiseerde arts die de ontwikkeling van kinderen volgt vanaf de geboorte tot de adolescentie. Dit is ook de persoon bij wie patiënten terecht kunnen voor diverse vaccinaties.

Kinesitherapeut

Kinesitherapeuten voor zwangere vrouwen zijn gespecialiseerd in ondersteuning voor, tijdens en na de zwangerschap. Ze helpen om zwangerschapspijn te verlichten, bereiden het lichaam voor op de bevalling en bevorderen een goed herstel na de bevalling.

2.

DIENTEN VOOR PERINATALE ONDERSTEUNING EN BEGELEIDING

Het aanbod op het vlak van begeleiding en ondersteuning is ingedeeld volgens het traject van de zwangere vrouw, van de prenatale periode en de bevalling tot de postnatale periode en de vroege kindertijd.

Het programma biedt 4 soorten² verstrekkingen aan (toegankelijk via de RIZIV-nomenclatuur), die gericht zijn op een betere screening, doorverwijzing en ondersteuning. Gebruik van **de BIB-tool** is hierbij noodzakelijk.

HET PROGRAMMA VOOR DE EERSTE 1000 DAGEN

Goed om te weten

Het doel van het interfederaal programma voor geïntegreerde zorg "Zorg en begeleiding van zwangere vrouwen, kinderen en hun gezin tijdens de eerste 1000 dagen" is om kwetsbare zwangere vrouwen effectieve toegang te geven tot zorg en begeleiding tijdens deze cruciale periode.

De geboden zorg zal geïntegreerd, continu en afgestemd zijn op de behoeften (volgens het principe van proportioneel universalisme) van de zwangere vrouw, het kind en het gezin. Dit vereist een nauwe interactie en samenwerking, enerzijds tussen de betrokken zorg- en begeleidingsprofessionals, en anderzijds met het gezin.

Als je een welzijns- en gezondheidsprofessional bent en wil deelnemen aan het programma en profiteren van extra financiering voor deze 4 diensten, zie:

- De [BIB-website](#)
- De [RIZIV-pagina](#) over het programma

Voor meer informatie, zie [hier](#).

² Naast deze vier prestaties verwijst het programma van de eerste 1000 dagen ook naar een outreachfunctie, die bestaat uit het proactief opsporen van kwetsbare zwangere vrouwen en het toeleiden van deze vrouwen naar screening. (Deze functie maakt geen deel uit van de vier gefinancierde prestaties.)

Screening van psychosociale kwetsbaarheden

- **Doelgroep:** alle zwangere vrouwen.
- **Dienstverlener:** alle verstrekkers in het kader van de ziekteverzekering kunnen deze screening uitvoeren als ze deel uitmaken van het programma.
- Deze screening gebeurt één keer tijdens de zwangerschap, met behulp van **de tool Born in Belgium Professionals (BIB)** en is mogelijk tot de zevende dag na de geboorte. ENCART/ picto Outil/ Born in Belgium Professionnals (BIB) + QR Code.
- De tool bestaat uit **een vragenlijst die screent op psychosociale kwetsbaarheid op basis van 13 indicatoren** (huisvesting, isolatie, toegang tot zorg ...). In bepaalde specifieke situaties is na de eerste screening een nieuwe beoordeling mogelijk.
- Afhankelijk van de screeningsindicatoren zijn **2 scenario's** mogelijk. De scenario's zijn gekoppeld aan een of meerdere diensten die kunnen verschillen per periode (prenataal, postnataal)
 - A.**
Als er slechts één positieve inclusie-indicator wordt vastgesteld, dan valt de persoon in kwestie onder scenario A.
 - B.**
Vanaf 2 vastgestelde indicatoren in de screening is scenario B van toepassing, dat recht geeft op de 3 andere verstrekkingen.

Persoonlijk prenataal adviesgesprek (PPA)

- **Doelgroepen:** Scenario A en scenario B
- **Dienstverlener:** huisarts, verloskundigen, gynaecoloog, verpleegkundigen, op voorwaarde dat ze deelnemen aan het programma.
- Het prenatale adviesgesprek is **maximaal twee keer mogelijk** tijdens de prenatale periode.

Zorg- en welzijnscoördinatie

- **Doelgroep:** scenario B
- **Dienstverlener:** verstrekkers in het kader van de ziekteverzekering + wie voldoet aan het competentieprofiel beschreven in het protocolakkoord van 8 november 2023, op voorwaarde dat ze deelnemen aan het programma.
- **Forfait** voor een periode van 12 maanden dat maximaal twee keer kan worden verlengd.

Multidisciplinair overleg

- **Doelgroep:** scenario B
- **Dienstverlener:** verstrekkers in het kader van de ziekteverzekering, op voorwaarde dat ze deelnemen aan het programma.
- Sessies van 15 minuten met maximaal 4 deelnemers per periode van 12 maanden (max. 3 keer tijdens het programma).

In deze Focus wordt verschillende keren verwezen naar **het programma van de eerste 1000 dagen**, dat een belangrijke invloed heeft op het dienstenaanbod.

Doordat het om een recent programma gaat (de 4 verstrekkingen kunnen gefactureerd worden sinds september 2024 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest), wordt de concrete implementatie ervan (samenwerking en coördinatie tussen de verschillende spelers)

momenteel nog opgebouwd binnen de verschillende zorgzones.

Telkens wanneer wordt verwezen naar het programma van de eerste 1000 dagen, staat bij de tekst het symbool .

Zie de lijst met bronnen op p. 35

PRENATALE PERIODE

De prenatale periode omvat de volledige zwangerschap, van de conceptie tot de bevalling.

Er wordt een waaier aan diensten aangeboden en prenatale zorg kan worden verleend door verschillende zorgverleners, instanties, diensten enz. op individuele en/of op groepsbasis.

▲ Het programma van de eerste 1000 dagen omvat diensten om de prenatale zorg voor kwetsbare zwangere mensen te versterken. Tijdens de prenatale periode, na screening op sociale kwetsbaarheid met behulp van de BIB-tool (link naar BIB):

- › **Scénario A** (1 positieve indicator op 8 inclusiecriteria): de vrouw heeft recht op 2 persoonlijke prenatale adviesgesprekken met een professional die deelneemt aan het programma en toegang heeft tot het BIB-platform.
- › **Scénario B** (vanaf 2 positieve indicatoren op 8 inclusiecriteria): de vrouw heeft recht op zorg- en welzijnscoördinatie. De zorgverstrekkers hebben de mogelijkheid om samen te komen voor multidisciplinair overleg.

Zorgverstrekkers

Huisarts

De huisarts wordt vaak over het hoofd gezien in de prenatale zorgfase, maar beschikt zoals hoger vermeld over algemene expertise op basis van de vertrouwensrelatie met de vrouw.

Praktijklocaties (afhankelijk van elke arts)

- Eigen praktijk
- Instelling (bv. een wijkgezondheidscentrum)
- Huisbezoeken

Toegangsvoorwaarden en kosten

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Verloskundige

Als onderdeel van de prenatale zorg kunnen verloskundigen optreden als contactpersoon en/of naast de huisarts of gynaecoloog voor follow-up zorgen.

Ze bieden diverse diensten aan: prenatale informatieverstrekking, gezondheids- en opvoedingstips, voorbereiding op de bevalling (ademhaling, pijnbeheersing, houdingen), maar ook doorverwijzing en interdisciplinaire samenwerking als gespecialiseerde follow-up nodig is.

Praktijklocaties

Verloskundigen bieden hun expertise aan in praktijken (gezinsplanning, ONE/Kind en Gezin, groepspraktijken, wijkgezondheidscentra enz.), in ziekenhuizen (prenatale raadpleging, afdelingen voor hoogrisicozwangerschappen enz.) en bij mensen thuis.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Iedereen die zwanger is, kan begeleid worden door een verloskundige.

- Geen doktersvoorschrift nodig.
- Follow-up mogelijk vanaf het begin van de zwangerschap.

Prenatale zorg door een verloskundige wordt grotendeels vergoed door de verplichte ziekteverzekering (RIZIV), onder bepaalde voorwaarden:

Individuele sessies

- Vergoed als deverloskundigegeconventioneerde is. In de praktijk betalen zwangere vrouwen dankzij de derdebetalersregeling slechts een kleine persoonlijke bijdrage (remgeld), of helemaal niets als ze de BVT-status hebben (verhoogde tegemoetkoming).
- Niet-geconventioneerde verloskundigen kunnen hun tarief vrij bepalen: de terugbetaling van het RIZIV verandert niet, maar de extra kosten zijn voor rekening van de patiënt.

Groepssessies (voorbereiding op de geboorte):

- De prijzen variëren afhankelijk van de instelling (praktijk, wijkgezondheidscentrum, ziekenhuis, gezinsplanning).
- Soms gratis in de ONE-partnerziekenhuizen of gedekt door de verplichte ziekteverzekering als de verloskundige geconventioneerde is.

Aanvullende hulp

- Sommige ziekenfondsen bieden zwangerschapsforfaits of extra vergoedingen aan voor prenatale sessies.

Zie ook : Focus 'Financiële toegankelijkheid gezondheidszorg' [hier](#).

Gynaecoloog

In de prenatale zorg kan de gynaecoloog (alleen of samen met andere zorgverleners) instaan voor de medische follow-up van de zwangerschap, in het bijzonder wat betreft de verplichte echografieën, het bloed- en urineonderzoek, screenings (toxoplasmose, zwangerschapsdiabetes enz.), follow-up van hoogrisicozwangerschappen (leeftijd, medische voorgeschiedenis, complicaties enz.) en eventuele complicaties opsporen en onder controle krijgen. Gynaecologen zorgen steeds voor een coördinatie met andere professionals (verloskundige, huisarts, kinderarts enz.).

Praktijklocaties

Gynaecologen kunnen geraadpleegd worden in privé- of groepspraktijken, maar ook in ziekenhuizen.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Om een gynaecoloog te raadplegen is geen voorschrift nodig. De raadplegingen worden geheel of gedeeltelijk vergoed door het RIZIV afhankelijk van het feit of de arts geconventioneerde is. De terugbetaling varieert afhankelijk van:

- › Het statuut van de gynaecoloog (geconventioneerd/niet-geconventioneerd).
- › Het type raadpleging (technische procedure, echografie, eenvoudige raadpleging)
- › Het sociaal statuut van de patiënt (BVT of niet).

Kinesitherapeut

Het gebruik van kinesithérapie wordt vooral geassocieerd met de revalidatie van het perineum na de geboorte, maar er bestaat ook prenatale kinesithérapie voor zwangere vrouwen. Het doel bestaat erin om de vrouw fysiek en mentaal voor te bereiden op de bevalling en tegelijkertijd zwangerschapsgelateerde pijn (lagerugpijn, spierspanning, houdingsproblemen enz.) te voorkomen of te verlichten. De kinesithérapie verbetert ook het lichaamsbewustzijn – vooral van het perineum – de ademhaling en de lichaamshouding.

Praktijklocaties

De sessies kunnen individueel of in groepsverband worden uitgevoerd, in een privépraktijk, thuis of in het ziekenhuis, en maken deel uit van een algemeen programma voor zwangerschapsfollow-up.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Alle Belgische ziekenfondsen passen de RIZIV-regels toe in het kader van de verplichte ziekteverzekering, die in een gedeeltelijke terugbetaling voorzien van 9 sessies perinatale kinesithérapie (prenataal EN postnataal) per zwangerschap, op voorwaarde dat

- de sessies voorgeschreven zijn door een arts;
- ze gegeven worden door een kinesitherapeut

die erkend is door het RIZIV.

Instellingen waar deze dienstverleners actief zijn

Wijkgezondheidscentra

De wijkgezondheidscentra bestaan uit multidisciplinaire teams die preventieve buurtgeneeskunde bieden. Wijkgezondheidscentra bieden geïntegreerde, continue, algemene en toegankelijke zorg, waar mensen terecht kunnen voor alle aspecten van gezondheid, ook psychologische.

Sommige wijkgezondheidscentra hebben verloskundigen, maar alle wijkgezondheidscentra beschikken over huisartsen. Beide beroepsgroepen kunnen prenatale zorg bieden binnen een multidisciplinair team, dat eventueel ook postnatale ondersteuning kan bieden.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Wijkgezondheidscentra zijn toegankelijk voor iedereen.

Ze rekenen ofwel een bedrag per consultatie ofwel een forfait aan.

- › **Bij het forfaitsysteem** moeten patiënten een overeenkomst ondertekenen waarin ze zich ertoe verbinden om voor bepaalde soorten zorg (algemene geneeskunde, verpleegkundige zorg en kinesithérapie) enkel naar het betrokken centrum te komen. In een wijkgezondheidscentrum met forfaitsysteem betaalt de patiënt niet voor raadplegingen die onder het forfait vallen.

› **Bij betaling per consultatie** wordt de derdebetalersregeling toegepast: de patiënt betaalt dan enkel de persoonlijke bijdrage, zonder het bedrag voor te schieten dat door het ziekenfonds wordt gedekt. Wat betreft consultaties voor psychologische ondersteuning zijn de kosten verschillend per wijkgezondheidscentrum.

Wie zich wil inschrijven, moet contact opnemen met het dichtstbijzijnde wijkgezondheidscentrum, aangezien de centra binnen een bepaalde regio werken.

Centra voor gezinsplanning

De centra voor gezinsplanning zijn voor iedereen toegankelijk. Multidisciplinaire teams beantwoorden er alle vragen in verband met levensmoeilijkheden. In deze centra worden ook preventie- en bewustmakingsactiviteiten aangeboden.

Naast hun hoofdactiviteiten bieden sommige centra voor gezinsplanning ook begeleiding en ondersteuning voor zwangere vrouwen.

Toegangsvoorwaarden en kosten

De aanvraag voor ondersteuning kan door elke beroepsbeoefenaar of door de persoon zelf worden gesteld. Er is geen medisch voorschrift nodig.

Voor de consultaties dient er te worden betaald. De prijs hangt af van het centrum en van het soort raadpleging dat wordt gevraagd. In principe wordt de prijs aangepast aan de financiële situatie van de persoon in kwestie. Het is raadzaam om dat vooraf te vragen bij het maken van een afspraak.

Goed om te weten

In Wallonië en Brussel hebben de vier federaties van de centra voor gezinsplanning zich verenigd en gebruiken ze samen één portaalsite met een overzicht van de bestaande centra. Zie [website](#).

In Vlaanderen en Brussel vervullen onder meer de CAW's (Centrum Algemeen Welzijnswerk) soortgelijke opdrachten als een centrum voor gezinsplanning. Ze hebben een algemene opdracht om het welzijn van de bevolking te verbeteren. Daarbij focussen ze alle doelgroepen en in het bijzonder op personen in kwetsbare situaties. Sinds 2014 is er één overkoepelend CAW voor het Brussels Gewest. De CAW's bieden sociale ondersteuning, maar geen medische consultaties. Zie [website](#).

Communaux en multidisciplinaire instanties voor perinatale zorg

Naast het institutionele en het ziekenhuisaanbod is er een toenemend aantal andere voorzieningen voor perinatale zorg in Brussel. Deze instanties gaan vaak uit van groeperingen van verloskundigen of non-profitorganisaties en bieden uitgebreide, persoonlijke ondersteuning die de fysiologie van de zwangerschap en het ouderschap respecteert.

Ze kunnen functioneren naast of aanvullend op de diensten van ziekenhuizen, centra voor gezinsplanning of het ONE.

Op prenataal vlak omvat hun aanbod onder meer:

- prenatale zorg door afzonderlijke verloskundigen of door een team;
- voorbereiding op de geboorte en het ouderschap, individueel of in groep.

De voorzieningen kunnen over heel uiteenlopende dienstverleners beschikken: verloskundigen, kinesitherapeuten, huisartsen, verpleegkundigen, psychologen, osteopaten enz.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Deze initiatieven zijn gericht op een breed publiek en kunnen bijzonder relevant zijn voor wie op zoek is naar toegankelijke begeleiding die meer op het relationele en minder op het medische focust. De voorzieningen helpen om het perinatale aanbod in Brussel te diversifiëren.

De toegangsvoorwaarden hangen af van de rechtsvorm, het financieringsmodel en het interventiekader van de betrokken professionals (met name de verloskundigen). Neem voor de specifieke voorwaarden contact op met de instantie in kwestie.

- Wanneer geconventioneerde verloskundigen de diensten verstrekken, wordt een groot deel ervan (prenatale consultaties, postnatale zorg, thuisbegeleiding) vergoed door de ziekteverzekering (RIZIV), met eventuele derdebetalersregeling.
- Andere activiteiten (voorbereiding op de bevalling, groepsworkshops, welzijnsbehandelingen) worden niet systematisch terugbetaald. In dat geval geldt:

- › een vrij tarief,
- › een forfait (vaak betaalbaar),
- › of een solidair tarief afhankelijk van de sociaaleconomische situatie.

Binnen deze categorie van 'perinatale voorzieningen' zijn met andere woorden heel wat verschillende spelers en professionals actief. Sommige instanties kunnen rekenen op overheidssteun, waardoor ze hun diensten gratis of voor een beperkte prijs kunnen aanbieden, zeker voor gezinnen die zich in een preciaire situatie bevinden of doorverwezen zijn door een professional uit het sociale of gezondheidsnetwerk.

Ziekenhuizen

De Brusselse ziekenhuizen met een kraamafdeling bieden prenatale consultaties aan als onderdeel van hun algemene zwangerschapszorg. Deze consultaties gebeuren door:

- verloskundig gynaecologen (voor zwangerschappen met laag of hoog risico);
- ziekenhuisverloskundigen, die vaak samenwerken met een arts;
- multidisciplinaire teams, onder wie kind-ouderbegeleiders (PEP's, Partenaires Enfant-Parent), voor medische, psychologische en sociale begeleiding, op basis van overeenkomsten met het ONE.

De follow-up door een ziekenhuis sluit zeker de inschakeling van andere instanties niet uit. Zo is een gecombineerde follow-up door een ziekenhuis en een zelfstandige verloskundige of een wijkgezondheidscentrum perfect mogelijk.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Alle zwangere vrouwen kunnen op afspraak een consultatie krijgen.

De kosten van een ziekenhuisconsultatie hangen af van een aantal factoren, zoals het statuut van het ziekenhuis en van de zorgverstrekker (geconventioneerd of niet), het type consultatie en de situatie van de patiënt.

Consultaties in een partnerziekenhuis in het kader van een ONE-programma zijn gratis.

ONE en Kind en Gezin

Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE)

Het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE) is de referentie-instantie van de Franse Gemeenschap voor alles wat met kinderen te maken heeft.

Het ONE biedt in Brussel 2 soorten prenatale zorg³:

- **Via de rechtstreekse aanwezigheid van kind-ouderbegeleiders (PEP-teams) in de ziekenhuizen (prenatale consultatie).** Deze ziekenhuizen hebben een overeenkomst getekend met het ONE om het prenatale programma te organiseren. De medische follow-up gaat uit van het ziekenhuis.
- **Via de organisatie van de wijkconsultaties bij het ONE** waar een volledige zwangerschapscontrole wordt uitgevoerd. Bij het ONE geconventioneerde verloskundigen en gynaecologen zorgen voor de medische follow-up en werken daarbij nauw samen met een PEP.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Iedere zwangere vrouw kan voor een prenatale consultatie terecht bij de kind-ouderbegeleiders (PEP's).

De verschillende ONE-diensten zijn gratis en beschikbaar in heel Brussel.

Wat zijn PEP's?

Partenaires Enfant-Parent (PEP's) of kind-ouderbegeleiders zijn professionals (aanvankelijk opgeleid als maatschappelijk werkers, psychologieassistenten, verpleegkundigen of verloskundigen) die psychologische, medische en sociale ondersteuning bieden aan (aanstaande) ouders in verschillende settings: thuis, in het ziekenhuis of in een wijkantenne. Naast medische zorg en individuele begeleiding bieden de PEP's ook een reeks groepsactiviteiten over onderwerpen die te maken hebben met gezondheidsvoorlichting en de zorgen van (aanstaande) ouders.

Meer informatie op de website van het ONE.

³ ONE stelt een derde type prenatale opvolging voor in meer landelijke gebieden, maar dit is momenteel nog niet van toepassing op het Brusselse grondgebied.

Het programma 'Naître et Grandir' van het ONE begeleidt (toekomstige) gezinnen in hun rol als ouders en biedt preventieve medische diensten aan tijdens de pre- en postnatale consultaties. De verschillende ONE-diensten worden beschreven in de volgende brochures:

- **Naître et Grandir:** avec vous pas à pas. Meer informatie op de website [hier](#).
- **La consultation prénatale.** Meer informatie op de website [hier](#).
- **Le service en unité néonatale.** Meer informatie op de website [hier](#).
- **La consultation pour enfant.** Meer informatie op de website [hier](#).

Kind en Gezin

Kind en Gezin is de referentie-instantie van de Vlaamse Gemeenschap voor kinderen en geboorte.

Tijdens de prenatale periode biedt Kind en Gezin:

- Alleen in het UZ-Brussel: psychosociale prenatale consultatie voor zwangere vrouwen in kwetsbare situaties.
- Startgesprekken (thuis of bij Kind en Gezin) om de follow-up op te starten van de vrouw en haar gezin: kennismaking, ondersteuning en peiling naar de verwachtingen na de bevalling.

De teams van Kind en Gezin zijn multidisciplinair en bestaan uit verpleegkundigen/verloskundigen, gezinshulpverleners, maatschappelijk werkers, psychopedagogen, vrijwilligers en artsen.

Het netwerk- en samenwerkingsaspect is daarbij belangrijk: de Kind en Gezin-teams staan in contact en werken samen met tal van welzijns- en gezondheidsprofessionals.

Kind en Gezin steunt 10 'Huizen van het Kind' in Brussel. Een Huis van het Kind biedt ondersteuning en informatie voor ouders en verwijst toekomstige ouders door naar de sociale en gezondheidsvoorzieningen en -instanties in Brussel.

Binnen een **Huis van het Kind** werken de verschillende verenigingen samen om de gezinnen dicht bij hun leefomgeving te ondersteunen. Elk Huis van het Kind doet daarvoor een beroep op lokale partners. Aanstaaende ouders, gezinnen en kinderen kunnen er terecht met al hun vragen over opgroeien en opvoeden. De Huizen van het Kind zijn erkend en worden gesubsidieerd door Opgroeien.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de Huizen van het Kind verwijzen we **naar het gedeelte over de postnatale periode en de vroege kindertijd van deze Focus**.

Perinatale ondersteuningsdiensten (Services d'accompagnement périnatal, SAP)

Deze diensten worden ondersteund en gefinancierd door het ONE. Ze bieden ondersteuning en hulp voor zwangere vrouwen in kwetsbare situaties en voor de postnatale periode. Er zijn twee perinatale ondersteuningsdiensten in Brussel: Aquarelle en Ulysse.

Aquarelle

Aquarelle is een vereniging die gevestigd is in het UMC Sint-Pieter in Brussel. Ze ondersteunt kwetsbare zwangere vrouwen, voornamelijk met een migrantenachtergrond, die vaak niet kunnen terugvallen op de sociale zekerheid en in preciaire omstandigheden leven.

- Prenatale medische consultaties
- Sessies ter voorbereiding op de geboorte (meertalig)
- Administratieve ondersteuning (dringende medische hulp, ziekenfonds enz.)
- Psychosociale ondersteuning
- Groepsworkshops, praatgroepen

Ondersteuning mogelijk in het Frans, Engels, Spaans en andere talen, met een tolk.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Aquarelle is vooral bedoeld voor zwangere vrouwen die aan ten minste een van de volgende criteria voldoen:

- Bevinden zich een zeer kwetsbare situatie (geen vast inkomen, geen vaste verblijfplaats enz.)
- Verblijven illegaal in het land of wachten op regularisatie
- Geen sociale zekerheid (geen ziekenfonds of ziekteverzekering)
- Migrantenvrouwen, asielzoekers of vluchtelingen

- Sociaal of familiaal isolement
- Moeilijke toegang tot klassieke gezondheidszorg (taalkundige, administratieve, culturele barrières enz.)

De diensten zijn alleen toegankelijk op afspraak, via de persoon zelf of een referentieprofessional. De dienstverlening van Aquarelle is gratis voor de meeste begunstigten.

Bovendien hebben de meeste vrouwen die door Aquarelle geholpen worden, geen sociale zekerheid of wonen ze illegaal in het land. Aquarelle helpt hen toegang te krijgen tot Dringende Medische Hulp (DMH), die de nodige medische kosten dekt, inclusief kosten in verband met de zwangerschap en bevalling.

Aquarelle vraagt nooit om directe betaling van begunstigten, zelfs niet als er initieel geen DMH van toepassing is. Het team helpt om situaties te regulariseren in de loop van de follow-up.

Dienst voor geestelijke gezondheidszorg Ulysse

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg Ulysse biedt perinatale ondersteuning via een specifiek project genaamd Aïda. Deze dienst is bedoeld voor vluchtelingengezinnen in preciaire situaties, ongeacht of ze legaal in het land verblijven en toegang hebben tot klassieke gezondheidszorg.

Het Aïda-project, in samenwerking met het ONE, biedt begeleiding tijdens de zwangerschap en de eerste levensmaanden van het kind, maar ook medische, psychologische en sociale follow-up.

De follow-up gebeurt door een multidisciplinair team met psychologen, psychiaters, maatschappelijk werkers, verloskundigen en artsen, en voor niet-Franssprekende gezinnen zijn er vaak tolkdiensten beschikbaar.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Gratis beschikbaar voor zwangere vrouwen, jonge moeders of aanstaande moeders die vluchteling zijn, illegaal in het land verblijven of zich in of in een kwetsbare situatie bevinden.

De diensten zijn beschikbaar ongeacht de administratieve status en de begunstigten hoeven geen sociale zekerheid te hebben om toegang te krijgen tot de zorg.

AANDACHTSPUNTEN VOORAFGAAND AAN DE GEBORTE

• Administratieve procedures

Het is nuttig om een aantal mogelijke stappen te benadrukken in verband met de werkgever, de gemeente of andere spelers. Dit is echter geen volledige lijst.

Elk jaar publiceert het ONE de brochure 'Procédures administratives' (nieuwe titel sinds 2025 – vroeger: 'Devenir Parents'). Zie [hier](#).

• Opvang zoeken

Vanaf de zwangerschap en zonder te wachten tot het kind geboren is, kunnen toekomstige ouders op zoek gaan naar kinderopvang, onder meer door de website van het ONE en Opgroeien te bezoeken en de informatie te lezen die de verschillende spelers (gemeenten, crèches, platformen enz.) ter beschikking stellen.

Het ONE werkt **met gecentraliseerde aanvragen vooraf via een platform**: [hier](#).

Via dit formulier is het mogelijk om de behoefte aan kinderopvang aan te geven vanaf het begin van de zwangerschap en op de hoogte te blijven van de beschikbare plaatsen. Er is ook een papieren versie van het aanvraagformulier beschikbaar in verschillende talen bij de ONE-kantoren.

Opgroeien biedt een zoekfunctie voor kinderopvang: [hier](#).

Op de website **Kinderopvangzoeker van Opgroeien** staat een overzicht van alle erkende kinderopvangvoorzieningen in Vlaanderen en Brussel.

Zie de lijst met bronnen op p. 35

BEVALLING

De bevalling is een scharniermoment tussen de pre- en postnatale periode: het is belangrijk om nogmaals het belang te benadrukken van de overgang tussen deze periodes en de verschillende betrokken professionals. **De zorg- en welzijnscoördinatiefunctie** van het programma voor de eerste 1000 dagen is ook bedoeld om de follow-up van deze overgangsperiodes te vereenvoudigen.

Voor een bevalling zijn er verschillende mogelijkheden en/of locaties.

De keuze hangt af van de persoonlijke voorkeuren, de gezondheidssituatie, de financiële middelen, de context enz.

De nieuwe ziekenhuisnormen⁴ van september 2024 **hebben als doel elke zwangere vrouw keuzevrijheid te garanderen in de zorgzone**. Elk ziekenhuis met een kraamafdeling is nu verplicht om zijn faciliteiten open te stellen voor eerstelijnszorgkundigen (verloskundigen of huisartsen) voor natuurlijke bevallingen (geboortelodge en of technische eenheid).

Tuisbevalling

In België is thuisbevallen toegestaan en bij wet geregeld, hoewel het nog steeds niet erg gebruikelijk is. Thuisbevallen wordt ondersteund door gespecialiseerde verloskundigen, opgeleid om de bevalling en de kraamzorg te ondersteunen.

Toegangsvoorwaarden

De vereisten voor een thuisbevalling kunnen variëren afhankelijk van de zorgverlener die de bevalling begeleidt.

De gebruikelijke criteria (niet-limitatief) zijn de volgende: het moet gaan om een normale laagrisicozwangerschap, waarbij de zwangere vrouw in goede gezondheid verkeert. Bovendien mogen er geen medische contra-indicaties zijn, zoals de geboorte van een tweeling, stuitligging, hartproblemen, hoge bloeddruk, diabetes enz.

De criteria in kwestie worden niet door de wet bepaald, maar door elke zorgverlener, volgens de eigen capaciteiten.

Het is ook aan te raden om dicht bij een kraamkliniek of ziekenhuis te wonen (20 tot 30 minuten met de auto), zodat er indien nodig dringende hulp kan worden geboden.

Om het risico op premature geboorte te beperken moet de vrouw meer dan 37 weken zwanger zijn.

⁴ De nieuwe Brusselse ziekenhuisnormen vereisen onder andere dat perinatale gegevens worden doorgegeven via overdrachtsformulieren die binnen de 24 uur na het ontslag uit het ziekenhuis beschikbaar moeten zijn.

Kosten

De verplichte ziekteverzekering dekt een deel van de kosten van een thuisbevalling. Het exacte terugbetaalde bedrag hangt echter af van een aantal factoren, waaronder het statuut van de zorgverlener (al dan niet geconventioneerd) en de aangerekende tarieven.

Het is belangrijk om te weten dat de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV) dergelijke voordelen niet biedt, in tegenstelling tot sommige ziekenfondsen, die extra voordelen of specifieke vergoedingen aanbieden voor thuisbevallingen via hun aanvullende verzekeringen. Daarom is het aan te raden om het aanbod van andere ziekenfondsen te bekijken die mogelijk een aanvullende verzekering bieden voor thuisbevallingen.

Bevalling in een geboortehuis

Een geboortehuis is een voorziening die ondersteuning biedt voor, tijdens en na de bevalling. Het verschil met een klassieke kraamafdeling is de natuurlijke en minder medisch georiënteerde benadering van de bevalling. Geboortehuizen zijn gespecialiseerd in laagrisicobevallingen en volledig geïntegreerd in het zorgsysteem.

Er is momenteel slechts één geboortehuis in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: **Passages** in de gemeente Vorst. Dit geboortehuis biedt zwangere vrouwen de mogelijkheid om in een veilige omgeving te bevallen, begeleid door een persoon naar keuze. Het geboortehuis werkt samen met de verloskundigen van Amala

Espace Naissance en Zwanger in Brussel. Daarnaast is er ook een samenwerking met het UMC Sint-Pieter om een veilige bevalling in het ziekenhuis te garanderen mocht dat nodig zijn.

Toegangsvoorwaarden

De toegangsvoorwaarden zijn dezelfde als voor een thuisbevalling.

Kosten

In het kader van de verplichte ziekteverzekering (RIZIV) zijn de terugbetalingen vergelijkbaar met die van een thuisbevalling.

Er wordt echter een forfait aangerekend van € 250 voor het verblijf in het geboortehuis tijdens de bevalling en een tarief van € 50 per extra 24 uur daarna. Aansluitend bij de filosofie van het geboortehuis mag geld geen belemmering zijn. Daarom daalt de kostprijs voor personen met een laag inkomen naar € 30 per nacht. Omgekeerd wordt wie over meer middelen beschikt, uitgenodigd om een solidaire bijdrage te doen.

Bevalling in een geboortelodge

Hier hebben verloskundigen de primaire professionele verantwoordelijkheid voor de zorg. De lodge kan zich binnen of buiten de muren van een ziekenhuis bevinden, maar ligt altijd in de buurt van een kraamafdeling.

Er is momenteel maar één geboortelodge in Brussel: **Le Cocon**. Die bevindt zich in het Erasmusziekenhuis. Meer informatie [hier](#).

Er zijn echter plannen om op korte en middellange termijn geboortelodges te creëren in 3 Brusselse ziekenhuizen: UVC Brugmann, Kliniek Sint-Elisabeth en Kliniek Sint-Michiël.

Toegangsvoorwaarden

- Beschikbaar voor iedere gezonde zwangere vrouw die dat wenst.
- Eerste zwangerschap of eerdere bevallingen zonder grote complicaties.
- Normaal verlopen zwangerschap die vóór de 32e week opgevolgd is door een verloskundige van het team van Le Cocon.
- Spontane start van de weeën tussen de 37e en de 42e week van de zwangerschap.
- Normaal verloop van de bevalling.

Kosten

Er wordt een toeslag van € 250 aangerekend voor de algemene verzorging door het team verloskundigen van Le Cocon op de dag van de bevalling, of die nu plaatsvindt in Le Cocon of in een traditionele verloskamer. Het bedrag is bedoeld om de werkingskosten van Le Cocon

te dekken, waaronder de beschikbaarheid van de verloskundigen (24/24), de persoonlijke begeleiding, het toezicht op de bevalling, de onmiddellijke postnatale monitoring enz. Het bedrag is verschuldigd vanaf het moment van opname, ook als de bevalling uiteindelijk in de verloskamer plaatsvindt.

Dit dekt het bedrag niet:

- Alle kosten die een zelfstandige verloskundige in rekening brengt voor het opvolgen van de zwangerschap en de bevalling.
- De kosten voor een eventuele transfer buiten Le Cocon.
- De kamerkosten en erelonen voor een verblijf in de kraamkliniek na de bevalling.

De € 250 wordt momenteel niet terugbetaald door de ziekenfondsen (behalve Partenamut) omdat Le Cocon zich in het ziekenhuis bevindt. De regels voor een thuisbevalling zijn daarom niet van toepassing.

Bevalling in een kraamafdeling

Een bevalling in een kraamafdeling gebeurt met het ziekenhuisteam of in sommige kraamafdelingen met de referentieverloskundige. Sinds 2024 is elk Brussels ziekenhuis met een kraamafdeling verplicht om zijn faciliteiten open te stellen voor eerstelijnszorgkundigen (verloskundigen of huisartsen) voor natuurlijke bevallingen (geboortelodge en/of technische eenheid).

Een **verloskundige technische eenheid** is een medische voorziening waar zelfstandige vroedvrouwen bevallingen kunnen bijstaan in een ziekenhuisomgeving en indien nodig toegang hebben tot medische ondersteuning.

Tot nu toe hebben 6 ziekenhuizen een operationele technische eenheid:

- › UMC Sint-Pieter
- › Erasmusziekenhuis
- › Kliniek Sint-Elisabeth
- › Kliniek Sint-Michiël
- › Ziekenhuis van Elsene
- › UVC Brugmann (Physalis-eenheid)

Toegangsvoorwaarden

Er zijn geen toegangsvoorwaarden als een zwangere vrouw zich via de spoeddienst aanmeldt voor een bevalling.

Bij een voorkeur voor een bepaald ziekenhuis is het aan te raden om zich vanaf het begin van de zwangerschap in te schrijven bij de kraamafdeling van het ziekenhuis in kwestie. Bovendien is in sommige ziekenhuizen een eerste prenatale afspraak verplicht.

Kosten

De kosten van een opname voor een bevalling worden gedekt door de verplichte ziekteverzekering, inclusief de verblijfskosten in een twee- of meerpersoonskamer.

Wel kunnen de kosten variëren afhankelijk van een aantal factoren, zoals het ziekenfonds en/of de aanvullende verzekering (voor eenpersoonskamers gelden mogelijk toeslagen afhankelijk van de dienstverlener(s) enz.).

ENKELE ADMINISTRATIEVE STAPPEN

Het **startbedrag** is een eenmalige financiële steunmaatregel uitbetaald door de kinderbijslagfondsen om ouders te steunen bij de geboorte van een kind. De Iriscare-website geeft een overzicht van de 5 Brusselse kinderbijslagfondsen.⁵

⁶ www.iriscare.brussels/nl/burgers/gezinnen-met-kinderen/algemene-info-voor-uw-kinderbijslag/
Het gaat om: Infino Brussel, Kidslife Brussel, Parentia Brussel, Famiris, Brussels Family.

POSTNATALE PERIODE EN PERIODE VAN HET JONGE KIND, TOT EN MET TWEE JAAR

Na de geboorte gaat het traject van de ouders gepaard met ontdekkingen, verrassingen en intense momenten, maar soms ook met beproevingen en moeilijkheden. Denk maar aan een ongelijke toegang tot rechten, zorg en informatie, die verschilt afhankelijk van de persoon, de situatie en de levensfase in kwestie. De postnatale periode omvat de eerste zes weken na de bevalling (42 dagen) en gaat over in de periode van het jonge kind.

De periode direct na de bevalling wordt gekenmerkt door verschillende belangrijke elementen: de terugkeer naar huis na het verblijf in de kraamkliniek, de hormonale veranderingen die de moeder ervaart, het begin van de eventuele borstvoeding en de aanpassing aan het nieuwe gezinsritme. Bij die periode zijn heel wat zorgprofessionals betrokken: kinderartsen en kinesitherapeuten voor postpartumrevalidatie, verloskundigen, de huisarts, de gynaecoloog ... Sommigen verlenen hun diensten tijdelijk, terwijl anderen op langere termijn betrokken blijven.

Dit scharniermoment geeft aan hoe belangrijk een goede coördinatie is van de hulp en de zorg, wat ook deel uitmaakt van het programma van de eerste 1000 dagen.

▲ In het kader van het programma van de eerste 1000 dagen worden verschillende diensten voorzien.

Tijdens de postnatale periode en de periode van het jonge kind, na screening op psychosociale kwetsbaarheid met behulp van de BIB-tool (link naar BIB):

Scenario B (vanaf 2 positieve indicatoren op 8 inclusiecriteria): de vrouw heeft recht op (voortgezette) zorg- en welzijnscoördinatie. De zorgverstrekkers hebben de mogelijkheid om samen te komen voor multidisciplinair overleg.

Medische en paramedische dienstverleners

Huisarts

Net als bij prenatale zorg (uitgebreide, geïntegreerde ondersteuning) beschikken huisartsen over algemene expertise op basis van de vertrouwensrelatie met de vrouw en de baby.

Praktijklocaties (afhankelijk van elke arts)

- Eigen praktijk
- Instelling (bv. een wijkgezondheidscentrum)
- Huisbezoeken

Voorwaarden en kosten

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Verloskundige

Momenteel hoeven verloskundigen in Brussel na de bevalling niet systematisch huisbezoeken te doen, maar steeds meer kraamklinieken organiseren die follow-up. Wie bevallen is, heeft echter recht op postnatale thuiszorg door een zelfstandige verloskundige of een verloskundige aangesloten bij een zorginstelling.

Die follow-up is essentieel om de moeder te helpen lichamelijk en emotioneel te herstellen, de borstvoeding te ondersteunen, de vooruitgang van de baby op te volgen en eventuele complicaties vast te stellen. Bovendien wordt zo een vertrouwensband opgebouwd met iemand die dicht bij de moeder staat op een moment waarbij er soms sprake is van isolatie of twijfels.

Verloskundigen bieden hun expertise aan in praktijken (gezinsplanning, ONE/Kind en Gezin, groepspraktijken, wijkgezondheidscentra enz.), in ziekenhuizen (prenatale raadpleging, afdelingen voor hoogrisicozwangerschappen enz.) en bij mensen thuis.

Toegangsvoorwaarden en kosten :

De ziekteverzekering betaalt tot 10 bezoeken terug, op voorwaarde dat ze worden uitgevoerd door een geconventioneerde professional. Voor een niet-geconventioneerde verloskundige vergoedt de ziekteverzekering 75% van het officiële tarief (BVT-statuut: 100%).

Kinesitherapeut

Postnatale sessies kinesitherapie worden voorgeschreven door de gynaecoloog of huisarts. De sessies starten ongeveer 4 tot 6 weken na de geboorte.

Sommige ziekenhuizen organiseren groepsconsultaties vanaf een maand na de bevalling. De sessies duren 45 minuten tot 1 uur en vinden één of twee keer per week plaats. Meestal zijn er 5 tot 10 sessies.

De sessies kunnen individueel of in groepsverband worden uitgevoerd, in een privépraktijk, thuis of in het ziekenhuis, en maken deel uit van een algemeen programma voor zwangerschapsfollow-up.

Toegangsvoorwaarden en kosten

In het kader van de verplichte ziekteverzekering (ziekenfondsen en HZIV) worden 9 sessies perinatale kinesitherapie (prenataal en postnataal) terugbetaald per zwangerschap, op voorwaarde dat:

- de sessies voorgeschreven zijn door een arts;
- ze gegeven worden door een kinesitherapeut die erkend is door het RIZIV.

Hetzelfde terugbetalingssysteem geldt voor groepssessies in het ziekenhuis.

Kinderarts

Gespecialiseerde arts die de ontwikkeling van kinderen volgt vanaf de geboorte tot de adolescentie. Dit is ook de persoon bij wie patiënten terecht kunnen voor de verplichte vaccinaties.

Kinderartsen werken zowel in ziekenhuizen als zelfstandig.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Consultaties bij een kinderarts worden gedeeltelijk vergoed door de sociale zekerheid via de ziekteverzekering (RIZIV) en de rest kan worden gedekt door een aanvullende verzekering, afhankelijk van het dekkingsniveau. Sommige ziekenfondsen bieden een kraampakket aan met consultaties bij een kinderarts.

Consultaties bij een kinderarts zijn mogelijk zonder voorschrift.

Gynaecoloog

Postnatale gynaecologische controles worden over het algemeen aanbevolen 6 tot 8 weken na de bevalling. Ze worden meestal uitgevoerd door de gynaecoloog die ook voor de prenatale follow-up heeft gezorgd.

Toegangsvoorwaarden en kosten

De tarieven en terugbetalingen hangen af van de dienst in kwestie en het feit of de dienstverlener al dan niet geconventioneerd is.

Instellingen waar deze dienstverleners actief zijn

Wijkgezondheidscentra

In alle wijkgezondheidscentra zijn huisartsen aan de slag. Sommige beschikken ook over verloskundigen. Beide beroepsgroepen kunnen postnatale zorg bieden binnen een multidisciplinair team.

Bovendien zijn sommige kinesitherapeuten van wijkgezondheidscentra opgeleid en erkend voor revalidatie na de bevalling.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Zie prenataal gedeelte p.10.

Communautaire en multidisciplinaire instanties voor perinatale zorg

Communautaire instanties, verenigingen of collectieven van professionals (voornamelijk verloskundigen) bieden diensten die het klassieke zorgaanbod aanvullen.

Het aanbod van deze centra voor de postnatale periode omvat onder meer:

- postnatale zorg door afzonderlijke verloskundigen of door een team;
- thuiszorg na de bevalling;
- acties voor psychosociale preventie (praatgroepen, draag-, massage- en borstvoedingsworkshops enz.) en ter ondersteuning van de band tussen moeder en kind.

Deze centra willen de ouderschapservaring verbeteren, de zorgcontinuïteit bevorderen en het isolement verminderen dat veel toekomstige en jonge ouders ervaren.

Ze zijn ook belangrijke contactpunten voor gezinnen op zoek naar algemene ondersteuning, respect voor hun keuzes en zachte begeleiding.

Toegangsvoorwaarden en kosten

De toegangsvoorwaarden hangen af van de rechtsvorm, het financieringsmodel en het interventiekader van de betrokken professionals (met name de verloskundigen). Zie prenataal gedeelte p.10.

Ziekenhuizen

De Brusselse ziekenhuizen met een kraamafdeling bieden postnatale consultaties met de dienstverleners die eventueel instonden voor de prenatale follow-up, en postnatale kinesitherapie (persoonlijke of groepsessies).

Deze consultaties gebeuren door:

- verloskundige gynaecologen van ziekenhuizen
- verloskundigen van ziekenhuizen
- kinesitherapeuten van ziekenhuizen

De follow-up door een ziekenhuis sluit zeker de inschakeling van andere instanties niet uit. Zo is een gecombineerde follow-up door een ziekenhuis en een zelfstandige verloskundige of een wijkgezondheidscentrum perfect mogelijk.

Toegangsvoorwaarden en kosten

De consultaties zijn beschikbaar op afspraak voor iedereen met een ziekteverzekering. De kosten hangen af van het statuut van de dienstverlener en de verstrekte dienst.

Schakel tussen de verschillende perioden: ONE en Kind en Gezin

Het ONE en Kind en Gezin fungeren als schakel tussen de verschillende stadia van het perinatale proces. Ze kunnen betrokken worden vanaf de zwangerschap, zodra de vrouw in contact komt met hun diensten. Ze verzekeren vervolgens de continuïteit van de zorg, met name via huisbezoeken, postnatale consultaties en algemene ondersteuning van het gezin.

ONE

Het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE) is de referentie instantie van de Franse Gemeenschap voor alles wat met kinderen te maken heeft.

Het ONE organiseert gratis consultaties voor kinderen in elke Brusselse gemeente. Hun doel is het bevorderen, monitoren en beschermen van de gezondheid van kinderen van 0 tot 6 jaar (niet het behandelen van zieke kinderen). Naast preventieve medische onderzoeken en vaccinaties bieden de ONE-consultaties gezinnen ook groepsactiviteiten rond ouderschap, gezondheid en medisch-sociale preventie.

Toegangsvoorwaarden en kosten

De consultaties tijdens de postnatale periode en de periode van het jonge kind bij de kind-ouderbegeleiders (PEP's), artsen en verpleegkundigen zijn beschikbaar voor alle pasgeborenen tot de 6e verjaardag van het kind.

De verschillende ONE-diensten zijn gratis en beschikbaar in heel Brussel.

Zie ook: Brochure 'La consultation pour enfants' (ONE) **hier** (EN).

Kind en Gezin

Kind en Gezin is de referentie instantie van de Vlaamse Gemeenschap voor kinderen en geboorte.

Het basisaanbod is gratis voor elk gezin en bestaat uit een combinatie van huisbezoeken en basisconsultaties totdat het kind naar school gaat (2,5 tot 3 jaar).

Kinderen en hun gezin zijn prioritaire partners van de Huizen van het Kind. Lokale multidisciplinaire teams begeleiden de toekomstige ouders en gezinnen met kinderen van 0 tot 3 jaar.

Het team bestaat uit:

- **een verpleegkundige:** biedt voornamelijk preventieve medische ondersteuning;
- **een gezinsondersteuner:** legt verbinding met kwetsbare gezinnen met kinderen vanuit de eigen ervaringsdeskundigheid, brengt gezinnen in contact met collega's en partners;

- **een maatschappelijk werker:** versterkt de sociale participatie van kinderen en ouders in kwetsbare gezinnen;
- **een psychopedagoog:** ondersteunt de gezinnen op psychisch vlak.

Goed om te weten

Gedurende de eerste 30 maanden bieden de artsen en verpleegkundigen van Kind & Gezin gratis consultaties aan op 10 belangrijke punten in de ontwikkeling van een kind. Daarbij volgen ze de groei, de gezondheid en de ontwikkeling op van het kind.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Huisbezoeken en basisconsultaties zijn gratis voor alle pasgeborenen totdat het kind naar school gaat (2,5 tot 3 jaar).

De verschillende diensten van Kind en Gezin zijn gratis en beschikbaar in heel Brussel.

Perinatale ondersteuningsdiensten

Aquarelle

Aquarelle biedt ondersteuning aan kwetsbare zwangere vrouwen. Qua postnatale zorg biedt Aquarelle huisbezoeken (ondersteuning van de moeder, bevordering van de band tussen moeder en kind en zorg voor de baby), medische en sociale follow-up, hulp bij administratieve formaliteiten (geboorteakte, ziekteverzekering, OCMW enz.), psychologische en emotionele ondersteuning en postnatale groepen en workshops.

Ondersteuning mogelijk in het Frans, Engels, Spaans en andere talen, met een tolk.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Er wordt prioriteit gegeven aan moeders die al tijdens de zwangerschap zijn opgevolgd. Bij bepaalde kwetsbaarheidscriteria is er in sommige gevallen noodopvang zodra de moeder de kraamafdeling verlaat. In de meeste gevallen zijn de aangeboden diensten gratis.

Perinatale dienst Ulysse

Ulysse biedt perinatale ondersteuning die specifiek gericht is op jonge moeders en hun kinderen in kwetsbare situaties. Deze dienst (Aïda) is bedoeld voor vluchtelingengezinnen in precaire situaties, ongeacht of ze legaal in het land verblijven en toegang hebben tot klassieke gezondheidszorg.

Toegangsvoorwaarden en kosten

Gratis diensten voor jonge moeders die vluchteling zijn, illegaal in het land verblijven of zich in een kwetsbare situatie bevinden. De diensten zijn beschikbaar ongeacht de administratieve status en de begunstigten hoeven geen sociale zekerheid te hebben om toegang te krijgen tot de zorg.

Instanties voor postnatale ondersteuning

Kraamzorg

Professionele thuiszorg in de dagen of weken na de bevalling.

De belangrijkste dienstverleners in Brussel zijn i-mens en Familiehulp.

Een kraamverzorger kan de volgende ondersteuning bieden:

- Helpen met de babyverzorging (bad geven, borstvoeding enz.).
- Ondersteuning voor de moeder (hygiëne, advies).
- Licht huishoudelijk werk (was, eenvoudige maaltijden).
- Emotionele en praktische dagelijkse ondersteuning.

Toegangsvoorwaarden

- De hulp moet aangevraagd worden vanaf de zwangerschap (vooraf aanmelden wordt aanbevolen). De aanvraag kan ook na de geboorte worden gedaan, maar dan bestaat het risico dat er geen plaats is.
- Beschikbaar voor alle zwangere vrouwen en jonge moeders die in Brussel wonen.
- Aangesloten zijn bij de 2 organisaties i-mens of Familiehulp. Online inschrijvingsformulier.

Kosten

- Sociaal tarief: tussen € 5 en € 10 per uur, afhankelijk van het gezinsinkomen.
- Sommige hospitalisatieverzekeringen vergoeden ook (gedeeltelijk) de kraamzorg.

Doordat er op dit moment geen Franstalig equivalent is, kunnen Franstalige Brusselaars een beroep doen op het OCMW of dienstencheques gebruiken voor dit type bijstand.

Verenigingen

Tijdens de postnatale periode biedt een breed scala aan **verenigingen** hulp, ondersteuning, onderlinge bijstand en solidariteit via activiteiten (cultureel, sociaal, welzijn enz.) voor nieuwe ouders en hun gezin, met speciale aandacht voor eenoudergezinnen.

Deze organisaties stimuleren de actieve betrokkenheid van ouders en kinderen bij de activiteiten, zijn vaak op lokaal niveau actief en maken gebruik van een divers netwerk van sociale en gezondheidspartners in Brussel.

Als voorbeeld geven we twee verenigingen die vanaf de geboorte of zelfs vanaf de zwangerschap gezinnen begeleiden die in precare omstandigheden of sociaal isolement leven.

- Petit Vélo Jaune
- Stapsteen

Kinderopvang

ONE en Kind en Gezin

ONE is ook verantwoordelijk voor kinderopvang: in overeenstemming met de wetgeving autoriseert, erkent, subsidieert, organiseert, ondersteunt, controleert en evalueert de organisatie kinderopvang voor kinderen jonger dan 12 jaar buiten het gezin.

Er zijn twee soorten kinderopvang (0-3 jaar): gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde opvang.

Zie: Brochure

'A la recherche d'une place d'accueil pour votre enfant ?' (ONE) voor meer informatie over de inschrijvingsprocedure, de verschillende stappen, de kosten en nuttige informatie.

Toegangsvoorwaarden en kosten

ONE	KIND EN GEZIN
› Gratis opvang voor wie een verhoogde tegemoetkoming krijgt	› Niet helemaal gratis
Sinds 1 januari 2023 is de crèche gratis voor personen met een verhoogde tegemoetkoming. Neem contact op met het ziekenfonds voor informatie over de toekenning van het BVT-statuuat.	De bedragen variëren afhankelijk van de inkomensverklaring (via mijn.kindengezin.be) en bewijsstukken zoals de loonbrief, afbetalingsplannen en schulden. Er is een korting van 50% op het berekende inkomenstarief (met een standaardminimum van € 6,47 per dag of het laagst mogelijke tarief van € 2,04 in 2025).
› Korting op de kosten voor kinderopvang voor eenoudergezinnen	› Alle tarieven: hier .
Deze maatregel is bedoeld om de kosten voor Franstalige eenoudergezinnen (ONE) te verlagen vanaf 1 januari 2023.	

Fiscale aftrekbaarheid van kinderopvangkosten voor het inkomstenjaar 2025, met aftrekbare uitgaven tot € 16,40 per dag per kind. De belastingvermindering bedraagt 45% van het totale berekende bedrag. Voor alleenstaande ouders met een laag inkomen wordt de belastingvermindering verhoogd van 45% naar 75%.

Meer informatie op de website van:

- de Ligue des Familles
- de FOD Financiën
- Kind en Gezin

3.

ZORG EN DIENSTEN TIJDENS DE VOLLEDIGE PERINATALE PERIODE

Dit deel van de Focus beschrijft het meer transversale aanbod en vat een aantal initiatieven samen om de samenwerking en interactie tussen de verschillende vermelde sociale en gezondheidsinstanties te bevorderen.

SPELERS EN ORGANISATIES

Geestelijke gezondheidszorg

Voor meer informatie zie Focus 'Geestelijke gezondheid – Aanbod inzake ondersteuning en begeleiding in het Brussels Gewest' hier.

De **Centra voor geestelijke gezondheidszorg** (CGG) zijn ambulante diensten die psychosociale begeleiding, psychologische en psychiatrische consultaties en een permanent onthaal bieden. Ze focussen op het psychologische welzijn van de bevolking, met nadruk op de eigen regio. Ze beschikken over een multidisciplinair team (psychiater, psycholoog, verpleegkundige en sociaal verpleegkundigen).

Eerstelijnspsychologen kunnen ook lokale zorg bieden (luisteren, ondersteunen en begeleiden) aan zwangere vrouwen in kwetsbare situaties, via individuele of groepsessies. In de zoekfunctie voor psychologen van PsyBru kan bijvoorbeeld een perinatale specialisatie worden geselecteerd.

Verenigingen

Een breed scala aan **verenigingen** biedt hulp, ondersteuning, onderlinge bijstand en solidariteit via activiteiten (cultureel, sociaal, welzijn enz.) voor zwangere vrouwen en hun gezin.

Bijvoorbeeld

- **Nasci**: ondersteuning, sociale bijstand en diverse activiteiten voor zwangere vrouwen en jonge ouders in kwetsbare situaties.
- **La maison des parents solo**: vereniging in Vorst die zich inzet voor eenoudergezinnen. De organisatie biedt een warme en uitnodigende omgeving voor gratis psychosociale en juridische ondersteuning, maar ook een plek om andere ouders te ontmoeten en met hen te praten.

Donaties, uitleenmogelijkheden en materiaal

De **ziekenfondsen** bieden de mogelijkheid om voordelig medisch materiaal te huren of te kopen. Dat kan dan ook thuis bezorgd worden.

Individuele personen en gezinnen kunnen via tal van initiatieven gratis beschikken over kinderspullen, speelgoed, kleding, spelletjes enz. of ze uitleenen. Een voorbeeld is de Bébéthèque, een praktisch systeem voor het uitleenen van babyspullen. Deze instantie is bedoeld voor jonge gezinnen die op zoek zijn naar duurzame kinderspullen.

MEER INFORMATIE

eGezondheid: uitwisselen en delen van gezondheidsgegevens in Brussel

Het Brussels Gezondheidsnetwerk maakt het mogelijk om gezondheidsgegevens elektronisch en veilig te delen tussen zorgverleners, zorginstellingen en patiënten. Het verbindt alle Brusselse ziekenhuizen en zorgverleners en is verbonden met de andere gezondheidsnetwerken van het land. Het Brussels Gezondheidsnetwerk wil het zorgproces verbeteren door te zorgen voor een betere informatiedoorstroming en een betere coördinatie tussen de zorgverleners, die onmiddellijk beschikken over de relevante patiëntgegevens. Bovendien kunnen de patiënten hun gezondheid in eigen handen nemen doordat ze zelf ook toegang hebben tot hun medische gegevens.

Het delen van gezondheidsgegevens aanmoedigt kadert binnen het streven naar een betere coördinatie en communicatie tussen de dienstverleners.

Informatiehulpmiddel: Born in Brussels

Born in Brussels (www.bornin.brussels) is een tweetalig informatie- en hulpplatform voor perinatale zorg in Brussel (vanaf de kinderwens tot de leeftijd van tweeënhalf jaar), dat deel uitmaakt van de Brusselse administratie Vivalis. Het platform biedt een overzicht van de verschillende spelers in Brussel, een maandelijkse nieuwsbrief, nieuws uit de sector en interviews met organisaties uit de perinatale sector.

Perinatale gezondheidskennis

Er is een Franse gids gepubliceerd voor professionals, gezondheidsinstanties en instellingen die actief zijn in de perinatale zorg en/of in contact staan met zwangere vrouwen, koppels en hun gezin.

Zie brochure [hier](#).

Tools voor screening of doorverwijzing in specifieke situaties

De screening van psychosociale kwetsbaarheden in het programma van de eerste 1000 dagen gebeurt via de tool Born in Belgium Professionals (we verwijzen ernaar bij de BIB-tool).

Er bestaan tal van initiatieven, met name op het gebied van opleiding, om bepaalde soorten kwetsbaarheden op te sporen:

- Externe opleidingen kunnen professionals helpen om kwetsbaarheden op te sporen. De campagne Operatie Alert is bijvoorbeeld een ondersteuningsprogramma voor zorgverleners. Het is gericht op seksueel en huiselijk geweld en genitale verminking. Het programma gaat uit van de FOD Volksgezondheid in samenwerking met de 'Groupe pour l'abolition des mutilations sexuelles' (GAMS) en de Universiteit Gent.

- Ziekenhuizen zoals het UMC Sint-Pieter of Sint-Anna/Sint-Remi bieden soms interne bijscholingscursussen aan. In het UMC Sint-Pieter zijn de cursussen gericht op het identificeren van administratieve kwetsbaarheid (toegang tot rechten): optimaal doorverwijzen, samenwerken met het Aquarelle-team en de terugkeer naar huis of naar een opvangcentrum vergemakkelijken.
- De DPO-tool (Dépister, Prendre en charge, Orienter), ontwikkeld door de 'Fédération Laïque de Centres de Planning Familial', richt zich op huiselijk en seksueel geweld.

Expertisecentrum Kraamzorg Volle Maan

Brussels referentiecentrum dat informatie, ondersteuning en opleiding biedt over de zwangerschap, de bevalling en de periode na de bevalling.

4.

ENKELE BRONNEN VOOR SPECIFIEKE SITUATIES

In deze FOCUS worden slechts enkele bronnen vermeld die professionals kunnen helpen met het verstrekken van informatie en/of begeleiding en/of contact op te nemen met andere professionals. Het Born in Brussels-platform biedt meer uitgebreide en actuele informatie voor een groot aantal specifieke situaties.

GEESTELIJKE GEZONDHEID EN PSYCHIATRIE

- **La lisière** lisière is een initiatief voor beschermde huisvesting dat 5 kwetsbare moeders en hun kinderen opvangt voor een periode van zes maanden tot twee jaar, met sociale, medische en psychologische ondersteuning.
- **Het Réseau Perinatal** brengt professionals uit de perinatale zorgverlening samen.
- **UVC Brugmann** – Afdeling Moeder- en kindpsychiatrie.
- **UMC Sint-Pieter** – Afdeling Psychiatrie en kraamzorg.
- **Psychiatrische ziekenhuizen** en **ziekenhuizen** met een **afdeling kinderpsychiatrie**.
- **Mobiele perinatale en kinderteams van het Netwerk Bru-Stars**.

Bru-Stars is een Brussels netwerk voor geestelijke gezondheid voor kinderen en jongeren. Het mobiele perinatale team werkt met (aanstaande) ouders en jonge kinderen, met name in gevallen van psychosociale kwetsbaarheid of crisissituaties. Het Crosslink-programma bevordert de samenwerking tussen Frans- en Nederlandstalige professionals op het

gebied van perinatale zorg en geestelijke gezondheid.

- Ouder-babyafdeling van Kliniek Sint-Jan.

VERSLAVINGEN EN MIDDELENAFHANKELIJKHEID

- **Interstice vzw Espace Alizés / UMC Sint-Pieter**: dit is een multidisciplinaire dienst gespecialiseerd in de zorg voor toekomstige en jonge ouders die problemen hebben met drugs- of geneesmiddelengebruik.

PERINATAAL ROUWPROCES

Een aantal organisaties in Brussel biedt hulp (praatgroepen, brochures, individuele ondersteuning enz.) om personen en gezinnen te helpen die te maken hebben met perinatale rouw.

- Via **verenigingen** zoals:

- › **Le souffle de Vie** : deze vzw biedt praktische, langdurige ondersteuning aan zwangere vrouwen en koppels die te maken hebben met zwangerschapsgerelateerde problemen. De vereniging biedt ook ondersteuning bij perinatale rouw, na een miskraam, vrijwillige zwangerschapsonderbreking (VZO) of medische zwangerschapsonderbreking (MZO).

- › **De vereniging Sparma** biedt eveneens begeleiding bij perinatale rouw en heeft een afdeling in Brussel.

- **In ziekenhuizen**, zoals het **UMC Sint-Pieter**.

5.

DETAILS VAN DE IN DE FOCUS GENOEMDE HULPBRONNEN

De hieronder beschreven hulpbronnen worden in volgorde van verschijning in de tekst vermeld.

Deze lijst is niet volledig.

Er wordt momenteel gewerkt aan een repertorium. Aarzel niet om contact met ons op te nemen om ons nuttige hulpbronnen te melden in het kader van deze Focus over het aanbod van ondersteuning en begeleiding rond perinataliteit.

in het Brussels Gewest. Het biedt volledige en actuele informatie over zwangerschap, geboorte en de eerste levensjaren (tot 2,5 jaar). Daarbij is er aandacht voor de culturele, taalkundige en sociale specifieke kenmerken van het Brusselse grondgebied.

Zie Infos & gids over zwangerschap, geboorte en jonge kinderen in Brussel) [hier](#).

Daarnaast is het platform Born in Brussels een online bron voor aanstaande en jonge ouders en voor professionals in de perinatale zorg

HET PROGRAMMA VOOR DE EERSTE 1000 DAGEN

DE DIGITALE TOOL BIB

De digitale tool BIB (Born In Belgium) is een tweetalig platform voor gezondheids- en welzijnsprofessionals in België. BIB organiseert webinars en opleidingen. Op de website vind je ook getuigenissen, informatie, video's, een lijst van partners enz.

www.borninbelgiumpro.be
info@borninbelgiumpro.be

INFORMATIE OVER HET PROGRAMMA VOOR DE EERSTE 1000 DAGEN, OP DE WEBSITE VAN HET RIZIV

Programme de soins intégrés

<https://www.riziv.fgov.be/nl/professionals/info-voor-allen/het-interfederaal-plan-voor-geintegreerde-zorg/programma-geintegreerde-zorg-zorg-en-ondersteuning-voor-zwangere-vrouwen-hun-kinderen-en-hun-gezin-tijdens-de-eerste-1000-dagen>

PRENATALE PERIODE

PLAATSEN WAAR PRENATALE BEGELEIDING WORDT AANGEBODEN (BRUSSEL)

Website van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een overzicht van verschillende locaties	www.be.brussels/nl/hulp-sociaal-gezondheid/gezondheid/prenatale-en-kinderzorg Prenatale raadpleging - Brussel (1000) my.one.be (FR)
---	--

OM EEN HUISARTS TE VINDEN

Federatie van de Brusselse HuisArtsen Verenigingen (FBHAV)	www.fbhav.be/nl/home/famgb@famgb.be Om een arts met wachtdienst te vinden (niet-dringend): Neem contact op met de Brusselse wachtdienst op het nummer +32 2 201 22 22 of 1733.
Brusselse Nederlandstalige Huisartsenkring	www.bhak.be secretariaat@bhak.be +32 2 216 79 44

OM EEN VROEDVROUW TE VINDEN

De Union professionnelle des sage-femmes belges (Franstalige beroepsvereniging van Belgische vroedvrouwen) biedt een zoekfunctie voor vroedvrouwen op basis van locatie/specialisatie (prenataal, postnataal, bevalling, enz.).	Vroedvrouw zoeken (FR): www.myupsfb.be/api/searchpage
---	--

OM EEN KINESITHERAPEUT TE VINDEN

AXXON: Deze vereniging van kinesitherapeuten biedt een zoekfunctie voor kinesitherapeuten op basis van locatie/specialisatie.	www.axxon.be/nl/zoek-kinesitherapeut/
---	--

OM EEN GYNAECOLOOG TE VINDEN

UMC Brugmann, dienst gynaecologie	www.chu-brugmann.be/services/gynecologie
UZ Brussel, gynaecologie en oncologische gynaecologie	www.uzbrussel.be/fr/web/gynaecologie/in-het-uz-brussel
Erasmusziekenhuis, dienst gynaecologie-verloskunde	www.erasme.be/fr/services/gynecologie-obstetrique 02 431 77 00
UMC Sint-Pieter, gynaecologiekliniek	www.stpierre-bru.be/nl/service/gynaecologie-verloskunde/algemeen-gynaecologie/
Kliniek Sint-Jan, dienst gynaecologie	www.cliniquesaintjean.be/nl/gynaecologie
Cliniques universitaires Saint-Luc, dienst gynaecologie en andrologie	www.saintluc.be/nl/node/1477
Europa Ziekenhuizen: gynaecologie-verloskunde	www.cliniquesdeurope.be/nl/afdeling/gynecologie-obstetrica
CHIREC-ziekenhuis (Basiliek, Delta, Cavell, CityClinic, Lambermont, Leopoldpark, Sint-Anna-Sint Remi) gynaecologie-verloskunde	www.chirec.be/nl/specialiteit/gynaecologie-verloskunde
Iris Ziekenhuizen Zuid (IZZ), dienst gynaecologie - verloskunde	www.his-izz.be/nl/diensten/raadplegingen/gynaecologie-verloskunde

We weten dat er veel gynaecologen in de privésector zijn, maar omdat daar geen overzicht van bestaat, vermelden we hier alleen de gespecialiseerde ziekenhuisdiensten.

MAISON MÉDICALE (WIJKGEZONDHEIDSCENTRUM)	
Alle wijkgezondheidscentra die zijn aangesloten bij de Fédération des Maisons médicales staan hier vermeld	www.maisonmedicale.org/
BROCHURE ONE/ PRENATALE RAADPLEGING VOLGENS DE WOONPLAATS VAN DE AANSTAANDE OUDERS (MEERTALIG)	
Brochure - Public - Office de la naissance et de l'enfance	www.one.be/public/brochures/brochuredetail/brochure/les-consultations-prenatales-de-lone
MEDISCHE RAADPLEGINGEN OVER AFFECTIEF EN SEKSUEEL LEVEN (PLANNING FAMILIAL - FR)	
Vind de dichtstbijzijnde locatie van planning familial	www.monplanningfamilial.be
Aan Nederlandstalige kant kan je terecht bij het CAW	www.caw.be (NL)
OM EEN PERINATALE BEGELEIDINGSDIENST TE VINDEN	
Aquarelle	www.aquarelle-bru.be 32 2 411 23 80 aquarelle@stpierre-bru.be
Ulysse (Aïda-begeleiding)	www.ulysse-ssm.be/contact 32 2 533 06 70 info@ulysse-ssm.be
ENKELE ZIEKENHUIZEN DIE PRENATALE OPVOLGING AANBIEDEN	
UMC Sint-Pieter	Prenatale raadplegingen - CHU Saint-Pierre UMC Sint-Pieter Zie hier
UMC Brugmann	Prenataal en postnataal UMC Brugmann. Zie hier
CHIREC	Prenatale zorg Chirec. Zie hier
Erasmusziekenhuis	La Clinique Obstétrique Hôpital Erasme. Zie hier
NEDERLANDSTALIGE KANT	
Kind en Gezin	www.kindengezin.be/fr/enfance-et-famille
CAW	www.caw.be
ADMINISTRATIEVE FORMALITEITEN/DE KOMST VAN HET KIND VOORBEREIDEN	
ONE – brochure (FR): devenir parents	www.one.be/public/brochures/brochuredetail/brochure/carnet-devenir-parents/
KINDEROPVANG ZOEKEN	
Via de website van ONE	www.my.one.be
Of Opgroeien en Kind en Gezin voor Nederlandstaligen	www.opgroeien.be www.kindengezin.be/nl
INFORMATIE OVER KINDERBIJSLAG	
Via de website van Iriscare	www.iriscare.brussels/nl/burgers/gezinnen-met-kinderen/algemene-info-voor-uw-kinderbijslag/

BEVALLINGSPERIODE	
BEVALLING GEBOORTEHUIS	
Pass-âges	www.pass-ages.be/nederlands-1/ Deltastraat 65 1190 Brussel info@pass-ages.be (+32) 0471 84 29 93
GEBOORTEHUIZEN	
Le Cocon	www.erasme.be/fr/le-cocon Erasmusziekenhuis Lennikse Baan 808 1070 Brussel cocon.Clini-obs@hubruelles.be (+32) 2 555 55 96
BEVALLEN IN DE MATERNITEIT (ZIEKENHUISOMGEVING) ZES ZIEKENHUISSTRUCTUREN BESCHIKKEN OVER EEN OPERATIONELE TECHNISCHE AFDELING	
UMC Sint-Pieter	www.stpierre-bru.be/nl
Erasmusziekenhuis	www.erasme.be/nl
Kliniek Sint-Elisabeth	www.cliniquesdeleurope.be/nl/site/st-elisabeth
Kliniek Sint-Michiel	www.cliniquesdeleurope.be/nl/site/st-michiel
Ziekenhuis van Elsene	www.his-izz.be/nl
UMC Brugmann (Physalis)	www.chu-brugmann.be/nl
BRUSSELSE ZIEKENHUIZEN MET MATERNITEIT	
Hospichild verzamelt nuttige informatie over de Brusselse kindziekenhuizen	www.hospichild.be/nl/
LIJST VAN ZIEKENHUIZEN OPGENOMEN IN BORN IN BRUSSELS	
Born in Brussels	https://www.bornin.brussels/nl/ziekenhuizen-met-materniteit/

POSTNATALE PERIODE	
HUISARTS	
Federatie van de Brusselse HuisArtsen Verenigingen (FBHAV)	www.famgb.be famgb@famgb.be Om een arts met wachtdienst te vinden (niet-dringend): Neem contact op met de Brusselse wachtdienst op het nummer +32 2 201 22 22 of 1733.
Brusselse Nederlandstalige Huisartsenkring	www.bhak.be secretariaat@bhak.be +32 2 216 79 44
VROEDVROUW	
Vroedvrouw zoeken (FR)	www.myupsfb.be/api/searchpage
KINESITHERAPEUT	
Via Axxon	www.axxon.be/nl/zoek-kinesitherapeut/
KINDEROPVANG	
ONE	www.my.one.be
Kind en Gezin	www.kindengezin.be/nl
ORGANISATIES DIE POSTNATALE ONDERSTEUNING BIEDEN	
Kraamzorg voor hulp thuis	https://www.familiehulp.be/aanbod/kraamzorg-en-kinderopvang/kraamzorg https://www.i-mens.be/ons-aanbod/kraamzorg
SPELERS UIT HET VERENIGINGSLEVEN	
Le Petit Vélo jaune biedt solidaire begeleiding aan gezinnen (FR)	www.petitvelojaune.be
StapSteen en zijn vrijwilligers ondersteunen gezinnen	www.stapsteen.be
INFORMATIE OVER KINDERBIJSLAG	
Via de site van Ligue des familles (FR)	www.liguedesfamilles.be
Via de website van de FOD Financiën	www.finances.belgium.be/nl
Informatie over kinderbijslag op de website van Kind en Gezin	www.kindengezin.be/nl
PLAATSEN WAAR JE MATERIAAL KUNT DONEREN EN LENEN	
Babytheken zijn plaatsen in Brussel waar je materiaal voor kleine kinderen kunt lenen	www.arlette.brussels/babytheken/

ZORG EN DIENSTEN TIJDENS DE HELE PERINATALE PERIODE

VERENIGINGEN

Nasci: ondersteuning, sociale hulp en diverse activiteiten voor zwangere vrouwen en jonge ouders in kwetsbare situaties

www.nascivzw.be
+32 2 216 88 85

Eenoudergezinnen'thuis: vereniging in Vorst die zich inzet voor de ondersteuning van eenoudergezinnen. De vereniging biedt een aangename onthaalruimte waar ouders terecht kunnen voor een luisterend oor of gratis psychosociale en juridische bijstand, en een ontmoetingsruimte waar ze ervaringen kunnen delen en met andere ouders van gedachten wisselen

www.maisondesparentssolos.be/nl
+32 2 375 09 92

SERVICE D'ACCOMPAGNEMENT PÉRINATAL (SAP)

Aquarelle

www.aquarelle-bru.be
+32 2 411 23 80
aquarelle@stpierre-bru.be

Ulysse (Aïda-begeleiding)

www.ulysse-ssm.be/contact
+32 2 533 06 70
info@ulysse-ssm.be

MEER INFORMATIE

Born in Brussels

www.bornin.brussels

E-gezondheid: Brussels Gezondheidsnetwerk

www.brusselshealthnetwork.be/nl/

ECK Volle Maan

www.expertisecentrum-vollemaan.be

Geletterdheid over perinatale zorg (FR)

www.iledefrance.ars.sante.fr/lancement-dun-guide-pedagogique-sur-la-litteratie-en-sante-en-perinatalite-pour-passer-laction

Screenings- of verwijzingsstool voor specifieke situaties

www.operationalerte.be

De tool Dépister, Prendre en charge, Orienter (DPO) werd ontwikkeld door de Fédération laïque de centres de planning familial en is gericht op huiselijk en seksueel geweld

www.planningfamilial.net/thematiques/violences/outil-dpo

SPECIFIEKE SITUATIES

GEESTELIJKE GEZONDHEID EN PSYCHIATRIE

La Lisière is een initiatief voor beschermd wonen, waar vijf kwetsbare moeders en hun kinderen voor een periode van zes maanden tot twee jaar worden opgevangen en sociale, medische en psychologische begeleiding krijgen

+32 2 431 76 68
info@lplisiere@epsylon.be

Het perinatale netwerk 'Réseau en périnatalité' (FR) brengt professionals uit de perinatale sector samen

www.perinatal.be
+32 32 2 431 76 66

Psychiatrische ziekenhuizen en ziekenhuizen met een afdeling kinderpsychiatrie

www.hospichild.be/nl/category/partnerziekenhuizen/

Mobiele teams perinataliteit-kinderen van het Bru-Stars-netwerk
Bru-Stars is een Brussels netwerk voor geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren. Het mobiele perinatale team biedt ondersteuning aan (aanstaande) ouders en jonge kinderen, met name in geval van psychosociale kwetsbaarheid of crisissituaties. Het Crosslink-programma bevordert samenwerking tussen Franstalige en Nederlandstalige professionals op het gebied van perinatale zorg en geestelijke gezondheid

www.bru-stars.be
0485 71 19 42

Ouders-babyunit van Kliniek Sint-Jan

+32 2 221 92 40 of +32 2 221 99 81
psy@clstjean.be

VERSLAVINGEN

Interstice asbl Espace Alizés/UMC Sint-Pieter: dit is een multidisciplinaire dienst die gespecialiseerd is in de opvang van aanstaande en jonge ouders met problemen rond met drugs- of geneesmiddelengebruik

www.interstices-stpierre.be
+32 2 502 32 85 / +32 2 535 30 5102

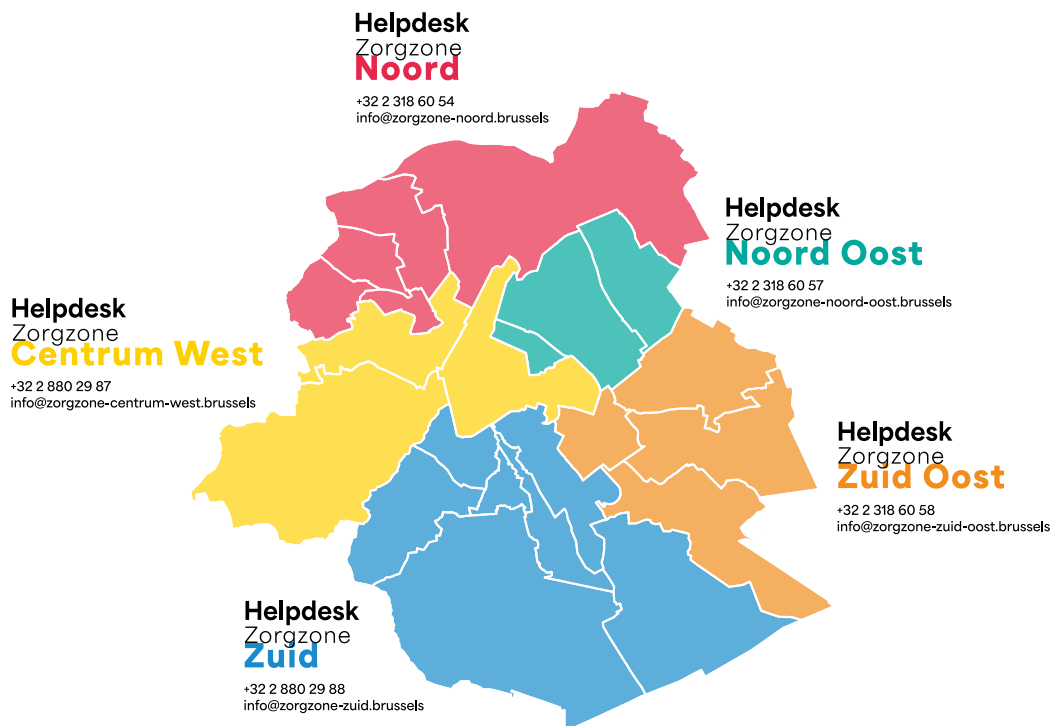
PERINATAAL ROUWPROCES

Levensadem: deze vzw biedt concrete en langdurige begeleiding aan zwangere vrouwen en koppels die te maken hebben met zwangerschapsproblemen. De vereniging biedt ook ondersteuning bij perinatale rouw na een miskraam, vrijwillige zwangerschapsonderbreking of medische zwangerschapsonderbreking

www.levensadem.be/nl
+32 2 375 95 04

De vereniging Spama (FR) biedt ook begeleiding bij perinataal verlies. Een antenne van deze vereniging is actief in Brussel

www.association-spama.com/les-antennes/belgique

BESCHIKBARE FOCUSSEN

- Financiële toegankelijkheid tot gezondheidszorg
- Palliatieve zorg en levenseinde
- Hulpmiddelen voor een leven huis
- Zorgsystemen voor diabetes type 2
- Geestelijke gezondheid: aanbod inzake ondersteuning en begeleiding in het Brussels Gewest

De Focussen zijn gekoppeld aan specifieke repertoria, FAQ's en Focus Live (webinars).
→ Kijk op brusano.brussels

Collectief actie ondernemen om de welzijns- en gezondheidsorganisatie te veranderen.

Met de steun van de GGC
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE